

Культура поведінки, культура мовлення

А.Д.Чолакова, канд. філол. наук
*Харківський національний університет мистецтв
ім. І. П. Котляревського*

Система освіти в Україні побудована на засадах, сформульованих у статті Закону України «Освіта», зокрема пріоритетними напрямками є розвиток духовних цінностей, зв'язок зі світовою та національною історією, культурою, традиціями, формування високої мовленнєвої культури.

Мова є засобом спілкування, пізнання світу, а також засобом залучення до національної культури, засобом мислення, формування особистості. Мова – одне із найбільших національних надбань. Вона втілює світогляд народу.

Сучасна мовна освіта за характером є поліфункціональною і включає широкий спектр соціальних, загальнокультурних, історичних та особисто-ціннісних аспектів. Таке розуміння мовної освіти відкриває можливості для реалізації в освітньому процесі різноманітних аспектів, зокрема культури мовлення. На сьогодні формування мовленнєвої культури є однією із найважливіших складових процесу освіти. Вміння послуговуватись мовою є необхідною складовою освіченості, інтелігентності, і, навпаки, мовна неграмотність є показником низької культури. У зв'язку з цим, цілком зрозумілим видається прагнення правильно послуговуватись мовою, щоб вона була не лише грамотною, виразною, а й позбавленою компонентів, що ускладнюють спілкування та збіднюють мову. А таких компонентів у сучасному усному мовленні досить багато.

Культура мовлення передбачає досить високий рівень загальної культури, любов до мови, культуру спілкування. Вершиною мовленнєвої культури є літературна мова, у якій закріплюються та накопичуються культурні традиції народу, досягнення майстрів слова.

До поняття загальної культури включаються культура спілкування та культура поведінки, що виявляються під час мовлення, у бесіді.

Культура мовлення передбачає не лише правильне, оптимальне використання мовленнєвих засобів за певної мовленнєвої ситуації, але й культуру взаємовідносин, доброзичливе ставлення до людей.